

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Έν' Αθήναις τῆ 17 Ἰουνίου 1941

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 197

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ τοῦ Ἀναλυτικοῦ καὶ τοῦ Ὁρολογίου Προγράμματος τῶν ἐξαταξίων Γυμνασίου παλαιοῦ τύπου κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1940—1941.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἐχόντες ὅτ' ἔχει: τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νόμου 4373 περὶ διαστροφῆς τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσης, τὸ ἄρθρον 8 ἐδ.ἀρ. 1 παρ. ε' τοῦ Νόμου 4653 περὶ διοικήσεως τῆς Ἐκπαίδευσης καὶ τὴν ὅτ' ἀρθρ. 58 τοῦ 1941 πρᾶξιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Ἐκπαίδευσης ἀπεφασίσαιμεν καὶ διατάσομεν:

Ἄρθρον ἑνὸν

Τὰ ἐν τοῖς ἐξαταξίσις γυμνασίοις παλαιοῦ τύπου ἀμφοτέρων τῶν φύλων διδασκόμενα μαθήματα, ὁ πρὸς διδασκαλίαν ἐκάστου ἐξ αὐτῶν ἀναγκαῖος χρόνος καὶ ἡ κατὰ τάξεις κατανομή τῆς ἐξ ἐκάστου τῶν μαθημάτων ἰδιαίτης ὕλης ἐρίζονται διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1940—1941 ὡς ἀκολούθως:

1. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Τάξις Γ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὅρα 1.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὅρα 1.

Μετὰ σύμφωνον εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Κανὴν Διδαχτῆρι ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα περιτοπῶν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς διδασκαλίαις τοῦ Ἰησοῦ.

Τάξις Δ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὅρα 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὅρα 2.

α) Εἰκόνας ἐκ τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων ἐξ ἀναγνώσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν οἰκείων περιτοπῶν τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων μέχρι τέλους τῆς θερινῆς περιόδου.

β) Ἱστορία τοῦ ἔργου τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων μὲ κέντρον τὰς θρησκευτικὰς φυσιογνωμίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, αἵτινες συντέλεσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διδασκαλίας αὐτῆς.

Τάξις Ε'.

Θερινὴ περίοδος. Ὅρα 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὅρα 2.

1. Ὁρθόδοξος Κατήχησις δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματικώσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξεφθερισθῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν. Κατάδειξις τῆς ὑπεροχῆς τῆς Χριστιανικῆς ἔναντι τῶν λοιπῶν θρησκειῶν.

2. Στοιχειώδης καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἐποπτικῆ Λειτουργικῆ.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὅρα 1.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὅρα 2.

Χριστιανικῆ ἠθικῆ δι' ἀνακεφαλαιώσεως καὶ συστηματικώσεως τῶν ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν ἐξεφθερισθῶν ἀληθειῶν.

2. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Τάξις Γ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὅρα 8.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὅρα 11.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων.

Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα ἐκλογῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας τοῦ

Ἡρόδοτου (ἰδίως ἀπορωσῶν εἰς περιγραφὴν τῶν ἠθῶν λαθῶν παρουσιζομένων ἐν τῇ ἱστορικῇ διδασκαλίᾳ τῆς τάξεως) Λογικῆ καὶ πραγματικῆ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἀνάλογος πρὸς τὴν γενομένην ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ξενοφῶντος.

Ἄρθρον δύο

Ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Ξενοφῶν ὡς ἱστορικοὶ συγγραφεῖς. Ἐ β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα πρῶτον μὲν ἐνός ἐκ τῶν μικρῶν δικανῶν λόγων τοῦ Λυσίου (π.χ. τῶν ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου, περὶ τοῦ σπυλοῦ, ὑπὲρ Μαντιθέου κατὰ σιτοπωλῶν, κατὰ Φίλωνος, κατ' Ἐργακλέους κλ.) κατόπιν δὲ καὶ ἐνός ἐκ τῶν μικροτέρων συμβουλευτικῶν ἢ ἐπιδεικτικῶν λόγων τοῦ Ἰσοκράτους (π.χ. πρὸς Νικοκλέα, περὶ εἰρήνης, Εὐαγόρου, πρὸς Δημόνικον κλ.).

Λογικῆ ἐπεξεργασία καὶ σύνδεσις τῶν ἐκάστου ἀναγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου πρὸς συναγωγὴν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτοῦ.

Πραγματικῆ ἐπεξεργασίας τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν, ταξινόμησιν καὶ ἐπιμύθησιν τῶσιν τῶν γενικῶν συνθηκῶν, αἱ ὅποιαι ἐπεκρίθησαν ἐν Ἑλλάδι τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ρητορείας, ὅσων τῶν εἰδικῶν καὶ σχετικῶν πρὸς τοὺς ἀναγνωσκομένους λόγους δικαστικῶν, πολιτικῶν, πολιτικῶν, ἠθικῶν, θρησκευτικῶν κλ. συνθηκῶν.

Στοιχειώδης καλαισθητικῆ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς σχηματισμὸν ἁπλοῦν καὶ σαφῶν ἐνοπιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν διαφόρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου ἐκάστου γένους, τοῦ ρητορικοῦ ὅρους καὶ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, τῶν μέσων τῆς ρητορείας ἐκπράξεως κλ. Ὁ Λυσίας καὶ ὁ Ἰσοκράτης ὡς ρήτορες.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. — Α'. Γραμματικῆ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ παρατηρούμενων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ Ἀττικῶς πελοῦ λόγου, ἐπιανεξέτασις τῶν σχετικῶν μερῶν μετ' ἀναλόγων ἐργασιῶν τῶν μαθητῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐντυπώσεως ὡς ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσιν. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἡρόδοτου συντομωτάτῃ ἐξέτασις τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου ἐν ἀντιπαράθεσιν πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς.

Β) Συντακτικόν. — Ἐπὶ τῇ βάσει καταλλήλων καὶ ἡδὴ ἠρμηνημένων ἐκ τῶν ἀναγνωσκομένων Ἀττικῶν συγγραφέων καὶ κατόπιν προμελετῆς αὐτῶν ἀπὸ καθιερωμένης συντακτικῆς ἀπόψεως ὅσο τῶν μαθητῶν συστηματικώτερα ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχαίου λόγου.

Στοιχειώδης ἐξέτασις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ κατάδειξις τῆς συμβολῆς αὐτῆς εἰς τὴν λογικὴν καὶ καλλιπῆ παράστασιν τῶν νοημάτων.

Ποικιλία ἐργασίας τῶν μαθητῶν: Α') πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκαστοτε ἐξεταζομένων μερῶν τοῦ Συντακτικοῦ (ὡς α) φραστικῆ ἢ γραπτῆ ἐν τῷ σχολείῳ μεταφράσεως ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τινάκων προτάσεων σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη ταῦτα διδομένων ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος. β) Ὅμοια μεταφράσεις προτάσεων συντιθέμενων ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν καὶ σύνδεσις τῶν μεταφραζομένων εἰς τὸ ἀρχαῖον εἰς μικρὰς συνθέσεις κλ. Β') πρὸς ἐφαρμογὴν μεζῶνων καὶ αὐτοτελῶν δευδογμένων τμημάτων αὐτοῦ (ὡς α' γραπτῆ ἐν τῷ σχολείῳ μεταφράσεως ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ

νών και τάνάπαλι σειράς προτάσεων αναπροσμενών εις τὸ ἐκάστοτε ἐφαρμοζόμενον τμήμα καὶ ἄμεσος διόρθωσις αὐτῶν ὑπὸ τῶν μαθητῶν, β' γραπτὴ ἐν τῇ σχολείῳ μετᾶρρασις ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ εἰς τὸ νέον καὶ τάνάπαλι διδουχάμενου κειμένου, παρουσιάζοντας τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν συντακτικὰ φαινόμενα κλ.).

Τάξις Δ'.

Θερμὴν περίοδος. Ὁραὶ 8.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 12.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐνὸς ἐκ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἢ ἐνὸς ἐκ τῶν Φιλιππικῶν τοῦ Δημοσθένους.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων μερῶν ἐκάστου λόγου ἀνάλογος πρὸς τὴν γονομένην ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Ἰσοκράτους. Καλασθητικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων πρὸς καθαρῶτερον διαγραφὴν τῶν ἐννοιῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰσφῶρων γενῶν αὐτοῦ, τῶν κυρίων μερῶν τοῦ ρητορικοῦ λόγου, τῶν εἰδῶν τοῦ ρητορικοῦ ὕψους, τῶν μέσων τῆς ρητορικῆς ἐκφράσεως κλ. Ὁ Δημοσθένης ὡς ῥήτωρ. Ἡ ρητορεία ἐν Ἀθήναις.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία κατ' ἐλλογὴν ἱστορικῶν μερῶν τοῦ Θουκυδίδου, ἀποτελούστων αὐτοτελῆ τμημάτων.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων.

Συμπλήρωσις τῆς ἐνοιαίας τῆς ἱστοριογραφίας διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Θουκυδίδου. Ὁ Θουκυδίδης ὡς ἱστορικός συγγραφεὺς.

Γενικὴ τις σύγκρισις τούτου πρὸς τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξενοφῶντα.

γ) Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μίαις ραφιδίαις τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας, καὶ μίαις ραφιδίαις τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος, ἐκλεκτῶν ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῶν μερῶν.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπληρῆσιν τῶν κυρίων νοημάτων αὐτῶν.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν αὐτῶν πρὸς συναγωγὴν καὶ ταξινόμησιν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τοῦ πολιτισμοῦ, τῶν ἀπαντωντων εἰς αὐτά. Ὁ Ὀμηρικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἐκτίμησις τῆς ἐξελίξεως.

Ἐπὶ τῇ βίαις τῆς μέχρι τοῦδε ἀναγνώσεως τοῦ Ὀμήρου καὶ ἐν παραλληλισμῷ καὶ πρὸς τὸ νεοελληνικὸν ἔπος καθορισμὸς τῆς ἐνοιαίας τοῦ ἔπους καὶ διὰ τοῦ ἥρωϊκοῦ καὶ τῶν μεσῶν τῆς ἐπικῆς παραστάσεως. Στοιχειώδεις ἐξέτασις τῆς σχέσεως τῆς ἐπικῆς ποιήσεως πρὸς τὰ γνωστὰ λογοτεχνικὰ εἴδη (ἱστορικὰν, μυθιστορικὰν, ρητορικὰν) καὶ πρὸς τὰς εἰκαστικὰς τεχνὰς ὡς τὴν Πλαστικὴν καὶ Γραφικὴν. Ἀνεύρεσις μερῶν μεταξὺ τῶν ἀναγνωσκομένων, διδόντων ἀφορμὴν εἰς πλαστικὴν καὶ γραφικὴν παράστασιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτῶν εἰς ταύτην.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου καὶ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τοῦ ἐκάστοτε ἐρμηνομομένου μέρους.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Α) Γραμματικὴ. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ὀμήρου σύντομος ἀναπαραβολὴ τῆς Ὀμηρικῆς Γραμματικῆς πρὸς τὴν τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου.

Β) Συνακτικόν. Ἀσκήσεις διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διδασχίας ὅλης καὶ συμπληρωματικῆς ἐξέτασις τῶν κυριωτέρων συντακτικῶν φαινόμενων τοῦ ἀρχικοῦ λόγου. Ποικίλαι ἐργασίαι: τῶν μαθητῶν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκάστοτε ἐξεταζομένων, ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Τάξις Ε'.

Θερμὴν περίοδος. Ὁραὶ 7.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 12.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ Κρίτωνος τοῦ Πλάτωνος ἢ ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τῆς Ἀπολογίας τοῦ Σωκράτους τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου (ἴδιως τοῦ τρίτου μέρους αὐτῆς).

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπληρῆσιν τῶν κυριωτέρων νοημάτων αὐτῶν.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς-ἠθικῆς ἀπόψεως πρὸς ἐξέρεσιν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ Σωκράτους-Πλάτωνος καὶ ἐκτίμησις αὐτῶν (π. χ. εἰς τὸν Κρίτωνά τῶν ἀρχῶν: τοῦ ἀπολότως ὑπακούειν εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τοῦ μὴ ἀνταξίειν). Σύγκρισις τῶν ἀνωτέρω ἔργων τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὰ λοιπὰ μέχρι τοῦδε ἀναγνωσθέντα προϊόντα τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ καθορισμὸς τῶν διακρητικῶν αὐτῶν γνωρισμάτων πρὸς σχηματισμὸν σαφῶς ἐνοιαίας τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔργου.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μίαις ἐκ τῶν ἀπλουστέρων περὶ Ἄθουσιδῃ δημηγορίων.

Λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων.

γ) Μετὰ συντομωτάτην εἰσαγωγὴν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ δράματος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, εἰς τὰ περὶ τῶν πρώτων δραματοποιῶν, τὰ περὶ τῶν δραματικῶν ἀγώνων, τὸ χρόνον καὶ τὸ τρόπον τῶν παραστάσεων καὶ τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μίαις ἐκ τῶν τραγηδῶν τοῦ Εὐριπίδου (τῆς Ἰρηνείας ἐν Ταύροις) ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν ἀναγνωσκομένων ἐκ μεταρρᾶσεως εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου καὶ ἀφ᾽ ἑξῆς.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπληρῆσιν τῶν κυριωτάτων νοημάτων αὐτῶν καὶ ὑποτύπωσιν διαγραμμάτων τοῦ ὅλου δράματος.

Καλασθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν πρὸς καθορισμὸν τῶν μερῶν τοῦ δράματος, τοῦ μύθου καὶ τῆς πλοκῆς αὐτοῦ, τῆς κυρίως ἰδέας, τῶν δραματικῶν χαρακτικῶν καὶ τῶν λοιπῶν δραματικῶν στοιχείων.

Σύντομος ἐξέτασις τοῦ ἰαμβικοῦ τριμέτρου καὶ ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἔμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν. δ) Σύνληξις τῆς ἀναγνωσκόμενης καὶ ἐρμηνομένης μὴ ἀναγνωσθέντων μερῶν τῆς μίαις Ὀδυσσεΐας καὶ Ἰλιάδος.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει. Συμπλήρωσις τῆς εἰκόνας τοῦ Ὀμήρου ὡς προτύπου τῆς ἐπικῆς ποιήσεως.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία. Ἀσκήσεις διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη διδασχίας συντακτικῆς ὅλης. Σύγκρισις διαφόρων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τοῦ ἀρχικοῦ λόγου πρὸς τὰ ἀντιστοιχῆ τῆς Λατινικῆς. Νέαις Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς. Κατάδειξις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν. Ἡ Ἀρχαϊκότης τοῦ ἀρχαίου λόγου καὶ ἡ συμβολὴ αὐτῆς εἰς τὴν λογικὴν καὶ καλλιπεπὴν παράστασιν τῶν νοημάτων. Διαφορὰ ὕψους συγγραφέων τοῦ αὐτοῦ λογοτεχνικοῦ εἴδους. Ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταρρᾶσιν περὶ τμημάτων ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ τάνάπαλι Συμπλήρωσις τῶν παρατηρούμενων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν εἰς τὴν Γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ Ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου.

Τάξις ΣΤ.

Θερμὴν περίοδος. Ὁραὶ 9.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 12.

1. Ἀνάγνωσις συγγραφέων. α) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία μίαις ἐκ τῶν τραγηδῶν τοῦ Σοφοκλέους, ὅλης ἢ κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς μέρη, τῶν λοιπῶν ἀναγνωσκομένων ἐκ δοκίμου μεταρρᾶσεως εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν.

Λογική επεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἐν πρὸς συμπεριληφθῆν τῶν κυριωτέρων νοημάτων τῶν καὶ ὑποτύπων διαρτυρίας τῆς ὅλης τραχύειας.

Καλαισθητικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ Ε' τάξει πρὸς καθορισμὸν τῶν αὐτῶν ἀναγκαζομένων στοιχείων, εἰ δὲ τῆς φύσεως ἐν γένει τοῦ τραγικοῦ (χαρακτηριστικὰ τοῦ: τάσις τοῦ ἥρωος πρὸς ἀνώτερα ἄγαθὰ καὶ ἄγῶν ὑπὲρ αὐτῶν, διαμαρτία τῶν πτώσις τοῦ καὶ τῆς ἐπιβρῆσις τοῦ (ἔλεος πρὸς τὸν ἥρωα, φῶδος ὑποκειμενικός, κἀβραχὶ δια τῆς ἀξιοπονήσεως πτώσεως τοῦ ἥρωος καὶ τῆς ὑποταγῆς του εἰς τοὺς νόμους τῆς ἠθικῆς τάξεως τοῦ κόσμου), τοῦ τυπικοῦ ἢ γενικῶς ἀνθρωπίνου τῶν χαρακτῆρων ἐν τῷ ἀρχαίῳ δράματι, τῆς συνθέσεως του ἐκ τῆς ἑπικῆς καὶ τῆς λυρικῆς ποιήσεως.

Ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἐμμετρον ἀνάγνωσιν τῶν διαλογικῶν μερῶν.

β) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία τοῦ παρὰ Θουκυδίδῃ Ἐπιτάφιου τοῦ Περικλέους.

Λογικὴ ἐπεξεργασία τοῦ λόγου πρὸς συμπεριληφθῆν τῶν κυριῶν νοημάτων του.

Πραγματικὴ ἐπεξεργασία αὐτοῦ πρὸς συναγωγήν τῶν ἐν αὐτῷ ἐξαιρουμένων στοιχείων τοῦ Ἀθηναϊκοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς. Ἐκτίμησις αὐτῶν.

γ) Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν μερῶν ἐκ τοῦ Φιλίππου τοῦ Πλάτωνος συμπληρωμένη δι' ἀνάγνωσιν ἑσπευμένων περιλήψεων τῶν λοιπῶν μερῶν. Λογικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων πρὸς συμπεριληφθῆν τῶν κυριῶν νοημάτων τῶν.

Ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἀπόψεως πρὸς συναγωγήν καὶ ταξινομήσιν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων φιλοσοφικῶν ἰδεῶν. Ἡ σημασία τοῦ Πλάτωνος ὡς φιλοσόφου. Ἡ ἰδεολογία του (ἀ ἐννοιαι τοῦ εἶδους, τὰ εἶδη ἢ ἄλλως αἱ ἰδέαι ὑπάρχουν πρὸ καὶ ὑπεράνω τῶν καθ' ἕκαστον ἀντικειμένων, τὰ εἶδη εἰστανταὶ τῶν δημιουργικῶν ἐπιβρασιῶν τῶν καὶ προσωποῦνται πρὸς αὐτὰς) καὶ ἡ παρὰ τῶν πικτοῦ ἐπιβρασιῶς τῆς. Ἄσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν μεταφράσιν πεζῶν τεμαχίων ἐκ τοῦ ἀρχαίου εἰς τὸ νέον καὶ ἀνάπαιζιν. Συνπληρώσις τῶν παρατηρουμένων ἐλλείψεων τῶν μαθητῶν ὡς πρὸς τὴν Γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου.

Σημ. Ἐἰς ἐκάστην τάξιν δεόν κατὰ κανόνα νὰ προηγηθῆται ἡ ἀνάγνωσις συγγραμῶν γνωστῶν εἰς τοὺς μαθητὰς ἐκ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ εἵους, τοῦ χρόνου διδασκαλικῆς τῶν εἰ μέρους καμίνων καθορισμένου κατὰ τὰ λοιπὰ ὑπὸ τῶν διδασκόντων ἐν συνεννοίᾳ μετὰ τοῦ Γυμνασίου.

3. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Τάξις Γ.

Θερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν διδίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενέστερων διηγημάτων) καὶ ποιητικῶν (ἐντέχνων καὶ δημοτικῶν, ἰδίως δὲ ἐπικολορικῶν καὶ ἐκλογῶν ἐξ ἐπικῶν) νεοελληνικῶν ἀναγνωμάτων. Γλωσσικὴ, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσι.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζῶν καὶ ἀνάγνωσις καὶ ἀπαγγελία ποιητικῶν ἔργων. Πληροφορία περὶ τῶν ἀναγνωσκομένων εἰδῶν τοῦ λόγου (ἐκτενέστερα διηγηματα, ἐπικολορικὰ καὶ ἐπικοῦ ποίματα κ.λ.) καὶ τῶν ἀναγνωσκομένων συγγραμμάτων.

Μετρικὴ. Οἱ συνθέτεροι τῶν λαϊκῶν στίχων (ὁ ἔνδεκασύλλαβος καὶ δωδεκασύλλαβος) καὶ ὁ τραγικὸς ἔνδεκασύλλαβος. Σόγγρασις λαϊκῶν καὶ τραγικῶν ρυθμῶν. Οἱ στίχοι

τοῦ τρισυλλάβου ρυθμοῦ (δακτυλικοί, ἀναπαιστικοί). Στίχοι μαικτοί, στίχοι εὐλύθεροι.

2. Γραπτὰ ἢ ἐκθέσεις. (Κοινὰ τῆς τάξεως ἢ ἀτομικὰ τῶν μαθητῶν).

Διηγήσεις σκηνῶν καὶ γεγονότων ἐξ αὐτοφίας. Περιγραφαὶ ἀντικειμένων, ἀνθρώπων, τόπων, κτηρίων, καταστημάτων, ἐργαστηρίων κ.λ. κατόπι ἀμέσως ἀντιλήψεως. Ἐπιστολαὶ ποικίλων περιεχομένων. Ἀναμνήσεις ἐξ ἑορτῶν, ἐκδρομῶν, ταξιδίου κ.λ. Ἀνάθεσις εἰς μαθητὰς συγκεντρώσεως πληροπορῶν καὶ γραπτῆς ἀνακωίσεως αὐτῶν εἰς τὴν τάξιν. Περιλήψεις ἀναγνωσθέντων ἔργων. Προσπέσεις τῶν μαθητῶν πρὸς σύνθεσιν μικρῶν ποιημάτων.

Τάξις Δ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

Χειμερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν διδίων πεζῶν (ἰδίως ἐκτενέστερων διηγημάτων καὶ ἐκλογῶν ἐξ αὐτοβιογραφικῶν, ἐπιστολῶν, χαρακτῆρισμῶν) καὶ ποιητικῶν (ἰδίως λυρικῶν ἢ νεοελληνικῶν λογοτεχνιμάτων). Ἀνάγνωσις ἐκλεκτῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ δημοτικότερου λόγου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, πεζῶν καὶ ἐμμέτρον.

Γλωσσικὴ, λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων, ὡς ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσι. Κατεύθυνσις τῆς προσοχῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ὁρίων τῆς παραδοχῆς τῶν ξένων λέξεων.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν μέσων τῆς λογοτεχνικῆς παραστάσεως. Πληροφορία περὶ τῶν ἀναγνωσκομένων εἰδῶν τοῦ πεζοῦ λόγου καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως καὶ τῶν ἀναγνωσκομένων συγγραμμάτων. Χαρακτηρισμοὶ τοῦ ἥρωος τῶν ἀναγνωσκομένων πεζολόγων (πικνῶν, νευρόδεις, ἀνήθρῶν, ὀπλοῦν, ἐπιτυθυμῶν, ἀτόνων, πλοδαρῶν). Καλαισθητικὴ ἀνάγνωσις πεζογραφημάτων. Ἀπαγγελία ποιημάτων.

Μετρικὴ. Ἐπισκόπησις τῆς ὅλης νεοελληνικῆς στιχογραφίας.

2. Γραπτὰ ἢ ἐκθέσεις. Ἐκθέσεις παντοειδῶς περιεχομένων κατ' ἐλευθέρην ἐκλογὴν τῆς τάξεως ἢ ἐνὸς ἐκάστου τῶν μαθητῶν, ἰδίως δὲ περιλήψεως ἀναγνωσθέντων λογοτεχνιμάτων καὶ κρίσεως ἐπ' αὐτῶν. Χαρακτηρισμοὶ καὶ ἡμερολόγια ἐργασίας καὶ ζωῆς ὁμάδων καὶ τάξεως. Συνέχισις τῶν ποιητικῶν ἀσκήσεων τῶν μαθητῶν.

Τάξις Ε'.

Θερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

1. Ἀνάγνωσις ἐκ καταλλήλου συλλογῆς ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν διδίων ἐκλεκτῶν σελίδων τῆς ἀπὸ τοῦ 1453—1830 (ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους) νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ ἄλλων ἀξιολόγων ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων.

Γλωσσικὴ λογικὴ καὶ πραγματικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει.

Λογοτεχνικὴ ἐπεξεργασία τῶν ἀναγνωσκομένων ἔργων. Χαρακτηρισμοὶ τοῦ ἥρωος τῶν ἀναγνωσκομένων συγγραμμάτων. Τὰ περὶ θεάτρου ἐν παραλληλισμῷ πρὸς τὸ ἀρχαίου θεάτρου. Ἡ ἐπιβρασις τοῦ ἀρχαίου θεάτρου ἐπὶ τοῦ νεοελληνικοῦ. Τὰ νεοελληνικὰ θεατρικὰ εἶδη. Πληροφορία περὶ τῶν ἀναγνωσκομένων συγγραμμάτων. Συνιστάται ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τοῦ 1453—1830. Ἀπαγγελία ἢ καὶ παραστάσις ἀπὸ σκηνῆς ἀναγνωσθέντων θεατρικῶν ἔργων. Μετρικὴ. Ἐβρασις ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς στιχογραφίας ἐκάστου τῶν διδασκόμενων ποιημάτων.

2. Γραπτὰ ἢ ἐκθέσεις ὡς ἐν τῇ Δ' τάξει, εἰ δὲ ἀ-

ναπτύξεις διαφόρων θεμάτων εξ άπορμης των άναγκαστικών μένων έργων, κυριαικά έργων, άτομικώς ή όμαδικώς άναγκασθέντων και περιγραφαί και αναλύσεις έργων τέχνης.

Ποιητικά άσκήσεις των μαθητών.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινή περίοδος. Ώραι 2.

Φθινοπωρινή περίοδος. Ώραι 2.

Γραφικά εκθέσεις ως εν τή Ε' τάξει τουλάχιστον έννέα (9) κατά τό διάστημα του σχολικού έτους.

4. ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Τάξις Γ'.

Φθινοπωρινή περίοδος. Ώραι 3.

1. Άνάγνωσις και έρμηνεία περιοπιών του έγκραμμένου Λατινικού 'Αναγνωστικού. Βαθμιαία δ' αυτών εξοικειώσεις των μαθητών εις τήν Λατινικήν γλώσσαν.

'Εξ άπορμης εις άνωτέρω άναγνώσεις εξετάσις του όμαλου τυπικού της Λατινικής. Παράλληλισμός αυτού προς τό αντίστοιχον τυπικόν της Αρχαίας 'Ελληνικής.

Ποικιλία εργασιών των μαθητών προς έντύπωσιν και εύχερη ή χρήση των εκάστοτε εξεταζόμενων μερών της Γραμματικής (π. χ. γυμνάσματα κλίσεις, γινόμενα και όικον ή έν τή σχολείω και διαρθρώμενα έν τή σχολείω ύπ' αυτών των μαθητών, προφορική ή γραπτή έν τή σχολείω μετάφρασις έκ του Λατινικού εις τήν 'Ελληνικήν και άντιστρέφως πρότασιν συνθεσθέντων ύπό του διδασκάλου ή και ύπό των μαθητών, σχετικώς προς τό εξετασθέντα μέρος της Γραμματικής κ.λ.).

'Εξ άπορμης της άναγνώσεως του 'Αναγνωστικού και έν παραίλληλισμώ προς τό αντίστοιχα συστακτικά φαινόμενα της Αρχαίας και της νέας 'Ελληνικής εξετάσις των συνθεσθέντων και άπαρατήτων διά τήν έρμηνείαν όμαλου κειμένου έκ των χαρακτηριστικώ συντακτικόν φαινόμενων της Λατινικής, ός τής χρήσεως της 'Αφαιρετικής, των συνθεσθέντων προθέσεων και των συνθεσθέντων συνδέσμων.

Έκπαίδεισις διά καταλλήλων φράσεων των εκάστοτε άπαιτωσών νέων λέξεων έν τή κειμένη.

Τάξις Δ'.

Φθινοπωρινή περίοδος. Ώραι 2.

1. Άνάγνωσις και έρμηνεία ένός έκ των βίων του Κορηγιάνου Νέπτος, πύθ δ' εκλεκτών μερών έκ των «Commentarii de bello civili» του 'Ιουλίω Καίσαρος (ώς των κατά τήν έν Φαρσάλεισ μάχην βιβλ. γ' κεφ. 82—104).

Ποικιλία έπεξεργασία των άναγνωσκομένων τό μόν προς σχηματισμόν περιεκτικώς ειδικός του περιεχομένου αυτών, τό δέ προς συνωγήν των έν αυτοίς περιεχομένων πολιτιστικών στοιχείων.

Έκπαίδεισις διά καταλλήλων φράσεων των εκάστοτε απαιτωσών νέων λέξεων και ταξινόμησις αυτών καθ' όμάδας (άναπερομένας επί παραδεί τήν πόλιν, τους κατοίκους, τά έπαγγέλματα αυτών τον στρατόν κ.λ. ώς urbs (virtu) oppidum (πόλις) pat in, incolae, homines, vest, feminae, senes κ.λ).

2. 'Εξ άπορμης της άνωτέρω άναγνώσεως εδραίωσις εις καταλλήλων άσκήσεων της κατά τό παρελθόν έτος διαχρήσεως γραμματικής όλης μετά δέ τουτό εξετάσις του όμοιοτύπου τυπικού της γραμματικής μετά ποικιλων εργασιών των μαθητών προς έντύπωσιν και εύχερη χρήση αυτού, ώς έν τή Ε' τάξει.

'Εκ της αυτής άπορμης και έν παράλληλισμώ προς τό αντίστοιχα συντακτικά φαινόμενα της αρχαίας και της νέας 'Ελληνικής, εξετάσις των κυριωτέρων έκ των χαρακτηριστικώ συντακτικόν φαινόμενων της Λατινικής, ός της χρή-

σεως των πρώτων έν γένει, των άνωτωνιών, των χρόνων του ρήματος, των έγκλίσεων αυτού έν άνεξαρτήτω (βίους της conjunctivus και έν εξητημένω λόγω, του όπτιου, του γερονδιου και του γερονδιακού).

Ποικιλία εργασιών των μαθητών. Α) προς έφαρμογήν των εκάστοτε εξεταζόμενων μερών του Συντακτικού (ώς α' προφορική ή γραπτή έν τή σχολείω μετάφρασις έκ του 'Ελληνικού εις τό Λατινικόν ή τάνάπλιν πρότασιν σχετικώς προς τά μέρη ταύτα, διδομένον ύπό του διδασκάντος, β' όμοια μετάφρασις πρότασεων συντασσόμενων ύπ' αυτών των μαθητών. Β) προς έφαρμογήν μεζώνων και άποσπείων δεδιδαγμένων τμημάτων αυτού (ώς α' γραπτή έν τή σχολείω μετάφρασις έκ του 'Ελληνικού εις τό Λατινικόν και τάνάπλιν γυμνασμάτων άναπερομένων εις τό εκάστοτε έφαρμοζόμενον τμήμα και άμεσως διόρθωσις αυτών έν τή σχολείω ύπό των μαθητών, βοηθούμενων ύπό του διδασκάλου, β' γραπτή έν τή σχολείω μετάφρασις έκ του Λατινικού εις τό 'Ελληνικόν και τάνάπλιν δεδιδαγμένου κειμένου, παρουσιάζοντος τά προς έφαρμογήν συντακτικά φαινόμενα).

Τάξις Ε'.

Φθινοπωρινή περίοδος. Ώραι 2.

1. Άνάγνωσις και έρμηνεία ένός των εξής λόγων του Κικέρωνος: pro Archia poeta, in Catilina III ή IV, pro Ligario, pro Marcello. β) μίξ έκ των έπιστολών του Κικέρωνος (Ad familiares II, 4, 5, 6—IV 4—V, XIV 2—ad Allicum III, 7—V, 9—XII, 9 VIII, 52—XIV, 10—XVI 4).

'Επεξεργασία του άναγνωσθέντος λόγω του Κικέρωνος άνάλογα προς τήν των λόγων των 'Ελλήνων ρητόρων. Ό Κικέρων ός ρήτωρ. Σύγκρισις αυτού προς τους 'Ελληνες ρήτορας.

'Επεξεργασία της άναγνωσθείσης έπιστολής του Κικέρωνος προς σχηματισμόν άπλης και σαρφός έννοιας του λογοτεχνικού είδους της έπιστολής.

2. 'Εξ άπορμης των άναγνωσκομένων κειμένων άναπεραλλόμενης της κατά τό παρελθόν έτη διαχρήσεως όλης έκ του Συντακτικού και συμπλήρωσις αυτού. Συγχή έπισκόπησις όμάδος όμοιοθών συντακτικόν φαινόμενων της Λατινικής γλώσσης, σύγκρισις τούτων προς τό αντίστοιχα της 'Ελληνικής, κατάδειξις των όμοιοτήτων και διαπορών και γλωσσολογική έρμηνεία αυτών π. χ. της Γενικής άπόλυτου, Αιτιατικής άπόλυτου, της άπορρίας του εξητημένου λόγω έκ του άνεξαρτήτου κ.λ.). Παράλληλισμός ίδιους της έν ταίς δύο κλασσικαίς γλώσσαις χρήσεως της 'Υποτακτικής έν τή εξητημένω λόγω και άπόσπρισις της βασικής έν ταύτη διαποράς των γλωσσών τούτων (consecutio temporum).

Προσεκτική εξέτασις της άρχιτεκτονικής των καθέκαστων συντακτικόν φαινόμενων αυτής προς τήν λογικήν παράστασιν των νοημάτων.

'Ασκήσεις των μαθητών εις τήν μετάφρασιν έκ του 'Ελληνικού εις τό Λατινικόν και τάνάπλιν προς βαθεΐαν και πλήρη κατανόησιν των όμοιοτήτων και διαπορών των δύο γλωσσών.

Τάξις ΣΤ'

Φθινοπωρινή περίοδος. Ώραι 3.

1. Άνάγνωσις και έρμηνεία.

α) εκλεκτών μερών του Β' βιβλίου του ad Marcum filium de officiis (Κεφ. 1, 2, 6, 7, 8, 9-11, 15-24) ή του Somnii Scipionis του Κικέρωνος ή και έκλογήν μερών έκ των πρώτων βιβλίων του Λιβίου άναπερομένων εις τήν διατριφήν και τον χαρακτηρισμόν μεγάλων προσωπικοτήτων και σπουδαίων γεγονότων.

β) και έκλογήν μερών έκ της Αινειάδος του Ουεργιλίου ή μίξ έκ των όδών του Όρατίου (π. χ. έκ των I 1, 3, 6, 10, 13, 14, 21, 22, 37, II 1, 7, III 8, 13, 25, 30). 'Επεξεργασία

των ἐκάστοτε ἀγνωσκομένων συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τὸν Ἑλλήνων συγγραφέων τὸν αὐτὸν λογοτεχνικὸν εἶδον.

2. Γλωσσικὴ διδασκαλία καὶ γλωσσικὴ ἀκρίβεια: τὸν μαθητὸν ἀποδέσποσαι εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν παρατροπυμένων ἐλλείψεων αὐτὸν περὶ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν ὡς καὶ εἰς τὸν πλουσιμὸν τὸν λεξιλογίου αὐτῶν.

5. Γ Α Λ Λ Ι Κ Α

Τάξις Γ'

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία α) περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἐξαγομένων ἐξ ἀμέσως καὶ ἐξ ἐποπτικῶν εἰκότων διδασκαλίας καὶ ἀναφερομένων εἰς τὴν πύλιν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς (οἰκονομικῆν, συγκοινωνιακὴν, πνευματικὴν καὶ λοιπὴν) καὶ β) σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὄλην ἀγνωσμάτων καὶ ποιημάτων ἐκ καταλλήλου βιβλίου, ὧν ἰκανὰ δύναται νὰ ἔχουν ὡς τοπικὴν βῆσιν τὴν Γαλλίαν.

Τὰ πραγματικὰ περιεχομένου ἀγνωσμάτα θὰ ὑποχωροῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸ τὸν λογοτεχνικὸν χαρακτικὸς ἀγνωσμάτων. Ἀπομνημόνευσι τῶν ἐκάστοτε ἀπαντισθῶν λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ἐκ τῶν ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ: Ἀναθεώρησι: τῶν διδασθέντων. Συμπλήρωσις τοῦ τυπικοῦ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ. Ἑγκλίσεις. Χρῆσις τῶν χρόνων. Ἀπαρέμφατον, ἐνεργητικὴ μετοχή, παθητικὴ μετοχή. Μεταθετικὰ, ἀμετάθετα, αὐτοπαθῆ, ἀπρόσωπα ῥήματα.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι, ὡς ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν: α) διὰ γραπτῆς περιλήψεως ἀγνωσθείσης ὄλης, β) διὰ διακρίων γυμνασμάτων ἐπὶ τῶν διδασθέντων ἐκ τῆς γραμματικῆς καὶ τοῦ συντακτικοῦ, γ) διὰ γραπτῶν μεταφράσεων ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν καὶ τάναντι καὶ δ) διὰ γραπτῶν συνθέσεων ποιητικῶν περιεχομένων.

Τάξις Δ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιγραφῶν καὶ διηγήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἠθικὴν, πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν δρᾶσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ζωογραφίαι καὶ παραστατικαὶ περιγραφαὶ ἐκ τῆς Γαλλικῆς ζωῆς. Ἱστορίας καὶ μυθολογίας. Βιογραφία μεγάλων ἀνδρῶν. Λογοτεχνικὰ ἀποσπάσματα ποιητικῶν περιεχομένων ἢ νεωτέρων συγγραφέων.

Ἀπομνημόνευσι: τῶν ἐκάστοτε ἀπαντισθῶν νέων λέξεων καὶ φράσεων καὶ ἀπαγγελία ἀπὸ στήθους ἐνίων ποιημάτων.

2. Γραμματικὴ. Ἀνασκόπησις τῶν διδασθέντων καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν. Χρῆσις τῆς ὑποτακτικῆς. Συμφωνία χρόνων καὶ ἐγκλίσεων. Συνθετώτερα συντακτικὰ φαινόμενα, ἐν ἀντιπαρολῇ πρὸς τὰ τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως, ἐπὶ τῆ βῆσις διδομένων ἀσκήσεων καὶ τῶν ἐκάστοτε ἀγνωσκομένων.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ Γ' τάξει.

Τάξις Ε'

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

1. Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκ καταλλήλου συλλογῆς Γαλλικῶν ἀγνωσμάτων ἢ καὶ ἐξ αὐτοτελῶν βιβλίων περὶ τῶν καὶ ποιητικῶν προϊόντων τῆς νεωτέρας καὶ τῆς κλασικῆς Γαλλικῆς λογοτεχνίας (ὡς μὲρῶν δηγημάτων τῶν Voltaire, P. Féval, E. About, Tony Revillon, A. Theuriot, A. Daudet, G. de Maupassant, F. Coppée, A. France. κλπ. ἐκλογῶν ἐκ μεγαλυτέρων διηγημάτων καὶ ἄλλων περὶγραφῶν

μάτων, ὡς ἐκ τῆς: Attala ἢ τοῦ Dernier des Abencerares τῶν Chateaubriand, ἐκ τῆς Colomba τοῦ P. Merimée, τῶν Contemplations τοῦ V. Hugo κλπ. ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν Ronsard, Malherbe, Boileau, Lafontaine, A. Chénier, Beranger, Lamartine, de Vigny, V. Hugo κ. ἄ. Ἐνός δράματος τοῦ Κορνιλιού ἢ τοῦ Ρακίνα κατὰ τὰς κυριώτερας σκηνάς.

Ἐπεξεργασία τῶν ἐκάστοτε ἀγνωσκομένων ἢ συγγραφέων ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων τῶν αὐτῶν λογοτεχνικῶν εἰδῶν. Συγκρίσις πρὸς αὐτοὺς τῶν Γάλλων κλασικῶν καὶ κατὰβίβεις τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἐπ' αὐτούς. Κατὰβίβεις τῆς ἐπιδράσεως τῆς νεωτέρας Γαλλικῆς λογοτεχνίας ἐπὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν. Ἐξήγησις στοιχείων τῶν νεωτέρου Γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατὰβίβεις τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν ἐπὶ τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν.

2. Ἀνασκόπησις τῶν διδασθέντων ἐκ τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ συμπλήρωσις αὐτῶν ἐπὶ τῆ βῆσις τῶν ἀγνωσκομένων λογοτεχνημάτων. Ἰδιωματικαὶ ἐκφοραὶ, παροιμίαι καὶ συνώνυμα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης; Σύγκρισις χαρακτηριστικῶν γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων τῆς Γαλλικῆς πρὸς ἀντιστοιχία τῆς Ἑλληνικῆς, κατὰβίβεις τῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν αὐτῶν καὶ γλωσσολογικὴ ἐρμηνεία αὐτῶν.

3. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ διαλέγεσθαι ὡς ἐν ταῖς προηγούμεναις τάξεσι.

4. Ἀσκήσεις εἰς τὸ Γαλλιστὶ γράφειν ὡς ἐν τῇ δ' τάξει.

6. ΙΣΤΟΡΙΑ

Τάξις Γ'

Θερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2

Ἑλληνικὴ ἱστορία ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς ὑπὸ τοῦ Ρωμαίου ὑποταγῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἑλληνοσητικῶν Πολιτειῶν. Σύντομωτάτη ἐπισκόπησις τῆς Ρωμαϊκῆς ἱστορίας: μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντινίου.

Τάξις Δ'

Θερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3

Ἑλληνικὴ ἱστορία τῶν μέσων χρόνων ἀπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων παρεξαρτημένη κατὰ τὰ κύρια αὐτῆς καὶ τῆς Ἱστορίας τῆς λοιπῆς Ἑβρώπης: μέχρι τῆς ἀνακάλυψος τῆς Ἀμερικῆς.

Τάξις Ε'.

Θερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

Σύντομος ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τῆς ἀνακάλυψος τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ συνεδρίου τῆς Λωζάννης. Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθους ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως.

Τάξις ΣΤ'.

Θερινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 5.

Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα παρεξαρτημένη καὶ τῶν κυριωτέρων γεγονότων ἐκ τῆς Γενικῆς Ἱστορίας.

7. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ

Τ & Ξ ις Ε'.

Τ & Ξ ις Γ'.

Θερινή περίοδος. *Ωραι 2.

Φθινοπωρινή περίοδος. *Ωραι 4.

1. "Α λ γ ε δ ρ α. Η γλώσσα της "Αλγέβρας (χρήσις γραμμάτων ως ἀριθμῶν) Θεωρεῖται καὶ ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Αἱ θεμελιώδεις πράξεις μετὰ τὴν εἰσαγωγήν τῶν ἀρνητικῶν ἀριθμῶν. Δοξάζει τῶν ἀλγεβρικῶν ἀριθμῶν

"Αλγεβρικὰ παραστάσεις. Εἶδη αὐτῶν καὶ πράξεις ἐπ' αὐτῶν. Ἀριθμητικὴ τιμὴ παραστάσεως. Πρώτη ἔννοια τῆς συναρτήσεως. Ἐξισώσεις πρώτου βαθμοῦ Ἰσοδυναμίαι ἐξισώσεις, τρόποι εἰρήσεως ἐξισώσεως ἰσοδυναμίου πρὸς δοθεῖσαν. Ὑποτιθέμεναι ἐξισώσεις μετὰ ἑνα ἀγνωστον καὶ διερεύνησις αὐτῆς Σπουδῆ καὶ γραμμικὴ παράστασις· συναρτήσεως ψ = αχ + β. Συστήματα πρωτοβαθμίων ἐξισώσεως. Ἐξισώσεις ἰσοδυναμίου συστήματος πρὸς δοθῆν, λύσις καὶ διερεύνησις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων. Ἐξισώσεις ἰσοδυναμίου συστήματος πρὸς δοθῆν, λύσις καὶ διερεύνησις συστήματος δύο πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μετὰ δύο ἀγνωστον καὶ γραμμικῆ λύσεως τούτων. Ὑποτιθέμεναι α' βαθμοῦ μετὰ ἑνα ἀγνωστον καὶ διερεύνησις αὐτῆς.

2. Γ ε ω μ ε τ ρ ι α (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας) Εἶδη γραμμῶν (εὐθείαι, τετραπλήνη, κυκλική, μιμητική) καὶ ἰδιότητες εὐθείαι, Κανὼν καὶ χρήσις αὐτοῦ. Ἐπιπέδου καὶ εἶδη αὐτῶν. Ἐπίπεδα σχήματα. Κύκλος καὶ κυρτωτέρη γραμμικὴ αὐτοῦ διάμετρος καὶ χρήσις αὐτοῦ. Γωνία Ἐξωτερικὴ εἰσῆς αὐτῆς. Γωνίαι, ποικιλύμων, χρήσις αὐτῶν Κάθετοι καὶ πλάγια πρὸς ἀλλήλας εὐθείαι. Παράλληλοι εὐθείαι. Γνωρίσματα ποικιλύμων εὐθειῶν καὶ ἰδιότητες παραλλήλων. Εὐθύγραμμαι σχήματα. Εἶδη τριγώνων. Περιπτώσεις ἰσότητος τριγώνων. Ἄθροισμα γωνιῶν τριγώνων καὶ πολυγώνων Εἶδη τετραπληθῶν καὶ ἰδιότητες τούτων. Θέσεις εὐθείαι καὶ περιφερεῖαι, χορδαί, τόξα καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Γινόμενον μεγεθῶν ἐπὶ ἀριθμῶν. Ἰδιότητες καὶ γνωρίσματα ἀναλόγων μεγεθῶν. Ἐπιπέδου καὶ ἔγχυραμμένων γωνία καὶ μέτρα αὐτῶν. Θέσεις δύο περιφερειῶν. Γεωμετρικὰ κατασκευα καὶ προβλήματα ἐπὶ τῶν εἰσαχθέντων.

Τ & Ξ ις Δ'.

Θερινή περίοδος. *Ωραι 2.

Φθινοπωρινή περίοδος. *Ωραι 4.

1. "Α λ γ ε δ ρ α. Ὑποτιθέμεναι πρωτοβαθμίων ἐξισώσεων μετὰ ἰσαριθμῶν ἀγνωστον Προβλήματα, ρίζαι καὶ ἰδιότητες αὐτῶν, παράστασις τῶν ριζῶν ὡς δυναμῶν καὶ ἀντιστροφῶς "Ὅρα μεταβλητῶν ποσότητων καὶ σχετικὰ ἐπ' αὐτῶν θεωρήματα. Ἀνόμετρον ἀριθμῶν, δεκαδικὴ παράστασις αὐτῶν. Φανταστικὸν καὶ μὴ γάδας ἀριθμῶν. Ἀσκήσεις. Ὑποτιθέμεναι δευτεροβαθμίων ἐξισώσεων μετὰ ἑνα ἀγνωστον Προβλήματα.

2. Γ ε ω μ ε τ ρ ι α (Ἐκ τῆς Ἐπιπεδομετρίας) Σημεῖα εὐθείαι, ὡς αἰ ἀποστάσις ἀπὸ δύο δοθέντα σημεῖα αὐτῆς ἔχουσι δοθέντα λόγον Ἰδιότητες παραλλήλων τεμνουσῶν δοθείσας εὐθείαι καὶ ἰδιότητες παραλλήλων τεμνομένων ὑπὸ εὐθείων ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀγομένων. Σχετικὰ προβλήματα. Ὅμοια τρίγωνα καὶ πολυγωνα περιπτώσεις ὁμοιότητος τριγώνων, ἰδιότητες ὁμοίων πολυγώνων, σχέσεις περιμέτρων ὁμοίων πολυγώνων. Μετρικαὶ σχέσεις πέντεων ὁρθογωνίων τριγώνων (Πυθαγόρειον θεωρήμα). Σχετικὰ γεωμετρικὰ προβλήματα Ἰδιότητες τεμνοσῶν κύκλων. Σχετικὰ προβλήματα Ἰδιότητες ἔγχυραμμένων ἐπιπεδικῆν ἢ ἐξωτερικῆν γωνίων τριγώνων Ἐξισώσεις σημείων ἀρνητικῶν πρὸς δύο δοθέντα σημεῖα. Κοινωνικὰ πολυγωνα.

Μέτρικαι περιφερεῖαι. Ἐμβαδὸν ἐγχυραμμένων σχημάτων. Σχέσις ἐμβαδῶν ὁμοίων πολυγώνων, ἐμβαδῶν κύκλων.

Θερινή περίοδος. *Ωραι 3

Φθινοπωρινή περίοδος. *Ωραι 5

1. "Α λ γ ε δ ρ α. Διερεύνησις τύπου λύσεως δευτεροβαθμίων ἐξισώσεων. Ἄθροισμα τῶν ριζῶν τῆς $αχ^2 + βχ + γ = ψ$ καὶ γινόμενον αὐτῶν, διαίρησις ἐκ τῶν παραμέτρων τῆς $αχ^2 + βχ + γ = ψ$ τοῦ εἰδους τῶν ριζῶν Ἄνάγκαις τοῦ τριωνύμου τοῦ Β"ο βαθμοῦ εἰς γινόμενον παραχόντων συναρτήσεως τῶν ριζῶν αὐτοῦ. Σπουδῆ τοῦ τριωνύμου τοῦ Β"ο βαθμοῦ καὶ μεταβολαί αὐτοῦ διὰ πραγματικαὶς τιμαὶ τοῦ Χ. Ἀνισότητις Β"ο βαθμοῦ Γραμμικὴ παράστασις τῆς συναρτήσεως

$$ψ = αχ^2 + βχ + γ. \text{ Μεταβολαὶ τῆς συναρτήσεως τῆς } ψ = \frac{αχ + β}{αχ + β}$$

καὶ γραμμικὴ παράστασις αὐτῆς. Διτετραγώνου ἀντιστροφῆ καὶ διωνύμου ἐξισώσεως Συστήματα ἐξισώσεων Β"ο καὶ ἑνωτέρου βαθμοῦ Ἀριθμητικὰ καὶ γεωμετρικὰ πρόβλη. Θεωρία τῶν λογαριθμῶν καὶ χρήσις τῶν λογαριθμικῶν πινάκων. Ἐκθετικὰ καὶ λογαριθμικὰ ἐξισώσεις καὶ λογαριθμικὰ συστήματα. Ἀνατοκισμὸς, ἴσαι καταθέσεις, χρεωλύσις. Προβλήματα ἐπὶ πάσης τῆς δεξιόχεινης ὄλης

2. Γ ε ω μ ε τ ρ ι α (Ἐκ τῆς Στερεομετρίας) Ἐπίπεδον καὶ εὐθείαι. Προσθητικὸς ἐπίπεδον. Τομὴ ἐπίπεδου καὶ εὐθείαι, τομὴ δύο ἐπίπεδων. Παραλλήλων εὐθείαι καὶ ἐπίπεδον. Κάθετος καὶ πλάγια ἐκ σημείου ἐπὶ ἐπίπεδον καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Κλίσις εὐθείαι πρὸς ἐπίπεδον. Προβολὴ εὐθείαι ἐπὶ ἐπίπεδον, ἀπόστασις δύο εὐθειῶν μὴ καίμενων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπίπεδῳ. Τομαὶ παραλλήλων ἐπίπεδων ὑπὸ τρίτου, ἰδιότητες εὐθειῶν τεμνομένων διὰ παραλλήλων ἐπίπεδων.

Διέδροι γωνία, ἀντιστοιχοὶ αὐτῶν ἐπίπεδον. Κάθετα ἐπίπεδα. Προβολὴ ἐπίπεδου σχήματος πρὸς ἐπίπεδον, σχέσις ἐμβαδῶν ἐπίπεδου σχήματος καὶ τῆς προβολῆς του.

Συμμετρία πρὸς ἄξονα πρὸς κέντρον, πρὸς ἐπίπεδον. Στερεαὶ γωνία. Σχέσις ἔδρων τριέδρου πρὸς τὸ ἄθροισμα καὶ τὴν διαφοράν τῶν δύο ἄλλων.

Ὅμοιον ἄθροισμα ἐδρῶν στερεῶν γωνία. Παραπληρωματικὰ καὶ συμμετρικὰ τριέδροι. Περιπτώσεις ἰσότητος ἢ συμμετρίας τριέδρων γωνιῶν. Τομικὰ στερεῶν γωνιῶν ὑπὸ παραλλήλων ἐπίπεδων.

Τ & Ξ ις ΣΤ.

Θερινή περίοδος. *Ωραι 6.

Φθινοπωρινή περίοδος. *Ωραι 7.

Α'. Στερεομετρία καὶ "Α λ γ ε δ ρ α ὄρα 6 καθ' ἑδδομάδα κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ 5 τοὐλάχιστον κατὰ τὴν φθινοπωρινήν.

1. Στερεομετρία. Πολυέδρα, εἶδη αὐτῶν καὶ ἰδιότητες τῶν. Ὅμοια πολυέδρα. Σφαίρα, μικροὶ καὶ μέγιστοι κύκλοι αὐτῆς. Πόλοι κύκλου σφαίρας καὶ ἰδιότητες αὐτῶν. Θέσεις εὐθείαι καὶ ἐπίπεδου πρὸς τὴν ἐπιπέδου σφαίρας. Ὅγκοι πολυέδρων, σχέσεις ὄγκων ὁμοίων πολυέδρων. Στερεὰ ἐκ συμπεριφορῆς, ἐμβαδὸν κυρτῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν καὶ ὄγκοι τῶν. Κύκνος καὶ κύλινδρος περιγεγραμμένοι περὶ σφαίρας.

2. "Α λ γ ε δ ρ α. Ὅρισμὸς παραγώγου καὶ γεωμετρικῆς σημασίας αὐτῆς. Παράγωγοι ἀθροίσματος, γινόμενου, πηλίκου, συνάμεως καὶ ρίζης. Ἐφαρμογὴ τῆς παραγώγου διὰ τὴν σπουδὴν ἀπολυτέτων συναρτήσεων. Ἀρχικαὶ συναρτήσεις καὶ χρησιμότης αὐτῶν.

Β') Στοιχεῖα Κ ο σ μ ο γ ρ α φ ί α ς ἀπὸ τῆς ἀνάξεως τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου μέχρι δύο ὧραν καθ' ἑδδομάδα. Κοπερνικαὶ συστήματα.

Ὁ "Ἥλιος. Κηλίδες τοῦ ἡλίου. Περιστροφὴ τοῦ περιῆλου, σχήμα καὶ διαστάσις του. Ἀπόστασις του ἐκ τῆς

γής. Στοιχειώδεις γνώσεις περί τῆς φυσικῆς τοῦ καταστά-
σεως.

Στοιχειώδεις γνώσεις περί τῶν πλανητῶν.
Ἡ γῆ, Σχῆμα καὶ διαστάσεις τῆς. Περιστροφή τῆς περί
ἄξονα, ἡμέρα καὶ νύξ. Πόλοι, ἰσημερινός, μεσημερινός,
παράλληλοι, μῆκος καὶ πλάτος τόπου τινός. Περιστροφή τῆς
περί τὸν ἥλιον, ἔποχα τοῦ ἔτους.

Ἡ σελήνη. Αἱ κινήσεις τῆς. Τὸ σχῆμα καὶ αἱ διαστά-
σεις τῆς. Αἱ φάσεις τῆς. Ἡ φυσικὴ σύστασις τῆς.

Κομήτικα, διαττόντες, βολίδες.
Ἀστέρεις, νεφελώματα, γαλαξίας.

8. ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

1. Φυσικὴ — Χημεία.

Τάξις Ε'.

Θερμὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων
ἐκ τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκόντων ἐκ τῆς μηχανικῆς, τῆς
ἰατρικῆς, τῆς ὑδροστατικῆς, τῆς ἀεροστατικῆς, τοῦ θερμι-
κικοῦ καὶ τῆς ἀκουστικῆς.

2. Ἐκ τῆς Χημείας. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων
ἐκ τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκόντων ἐκ τῆς Ἀνοργάνου Χη-
μείας.

Τάξις ΣΤ.

Θερμὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 5.

1. Ἐκ τῆς Φυσικῆς. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων
ἐκ τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκόντων ἐκ τῆς ὀπτικῆς, τοῦ μα-
γνητισμοῦ καὶ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ.

2. Ἐκ τῆς Χημείας. Βαθύτερα ἐξέτασις τῶν κυριωτάτων
ἐκ τῶν ἐν τῇ Α' τάξει διδασκόντων ἐκ τῆς Ὄργανικῆς Χη-
μείας.

II. Βιολογικὰ Μαθήματα.

Τάξις Γ'.

Θερμὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

1. Βιολογικὴ ἐξέτασις τῶν χαρακτηριστικῶν, μάλιστα δεῖ ἐν
Ἑλλάδι ἀπαντώντων ἀντιπροσώπων τῶν κυριωτέρων ὑποδια-
ρίσεων τοῦ κρατοῦτος ζωολογικοῦ συστήματος συνδυαζομένη
μὲ τὴν ἔξαρσιν τῆς διὰ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου σημασίας
τῶν καὶ μὲ πρακτικὴν ἀσχίαν τῶν μαθητῶν εἰς τὰς ἐργα-
σίας, τὰς ἀπελευθεύσας εἰς τὴν συντήρησιν καὶ τὸν ἐπιχει-
ρησιασμὸν τῶν ἐξ αὐτῶν χρησιμῶν εἰς αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ
τῆς ἀνωτέρου βιολογικῆς ἐξέτασεως καὶ μετ' αὐτῆν.

2. Γενικὴ συγκριτικὴ ἐπισκόπησις τῆς Φυσιολογίας ἀμα
καὶ Ἀνατομίας τῶν ἐξετασθέντων ζῴων, ὡς καὶ τῶν σχέ-
σεων αὐτῶν πρὸς τὸ περιβάλλον.

3. Σύντομος ἐξέτασις τῆς γεωγραφικῆς ἐξπλωτικῆς τῶν
ζῴων.

Τάξις Δ'.

Θερμὴ περίοδος. Ὁραὶ 2.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 3.

1. Ἀνορθωσιολογία. Ἐπισκόπησις τῆς φυσιολογίας
ἀμα καὶ ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ
πρὸς τὸ περιβάλλον.

2. Στοιχεῖα Γενικῆς Βιολογίας καὶ Ἐπιχειρηματικῆς
τῶν διδασμάτων τῆς Φυσιολογίας, Ζωολογίας καὶ Ἀνθρωπο-
λογίας πρὸς σχηματισμὸν γενικῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς καὶ κα-
τανόσιν τῆς σημασίας αὐτῆς ἐν τῇ φύσει ἐπὶ τῆς βάσει δια-
γράμματος καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος, ἔχοντος
ὅπ' ὄψεϊ τὴν προηγηθεῖσαν διδασκαλίαν εἰς τὰ μνημονευ-
θέντα μαθήματα.

9. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Τάξις Γ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 1.

Στοιχειώδεις γεωγραφικὴ ἐπισκόπησις ἐκείτης τῶν λο-
πῶν πλὴν τῆς Εὐρώπης ἡπείρου κυρίως ὡς φυσικῶν γεω-
γραφικῶν ἐνοτήτων ἐξεταζομένων. Σύντομος ἐξέτασις τῶν
πολιτικῶν χωρῶν καὶ τῶν ἐργῶν τῶν ἐξερρευόντων αὐτῶν.

Τάξις Δ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 1.

Γεωγραφικὴ ἐπί σκοπῆς τῆς ὅλης γῆς.
Ἐπισκόπησις τῶν φυσικῶν γεωγραφικῶν στοιχείων τῆς
γῆς ἐν τῇ ἐπ' ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσεϊ τῶν. Ἡ γεωλογικὴ δια-
μόρφωσις τῆς γῆς. Ἡ ἐξέλιξις τῆς. Αἱ γεωλογικαὶ ἔποχα καὶ
τὰ γνωρίσματά τῶν. Ἡ οἰκονομικὴ σπουδαιότης τῶν. Ἡ
ποιότης τῶν πετρωμάτων καὶ τῶν ὁδῶν καὶ οἱ συντελεσταὶ
αὐτῆς. Οἱ παράγοντες τοῦ ὁριζήσεως καὶ τοῦ καίετου δια-
μελισμοῦ τῆς γῆς. Τὰ ὕδατα καὶ οἱ συντελεσταὶ αὐτῶν. Ἡ
γεωγραφικὴ διέκδοσις τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Τὰ κλίμα
καὶ οἱ παράγοντες αὐτοῦ. Κλιματολογικὰ ζῶνα. Τὰ φυτὰ
καὶ τὰ ζῷα τῆς γῆς. Ἡ διανομή αὐτῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ οἱ λό-
γοι αὐτῆς.

Τάξις Ε'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 1.

Ἐπισκόπησις τῶν ἀνθρωπογεωγραφικῶν στοιχείων τῆς
γῆς ἐν τῇ ἐπ' ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν φυσικῶν ἐξαρτήσε-
των ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τὰ φυσικὰ ἐπιδράσει τῶν. Ἡ γῆ ὡς
κατοικία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ προϊστορικὸς ἀνθρώπος καὶ ἡ
πρωτογενὴς ζωῆ. Αἱ ἤλικιας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ πολιτι-
σμένη ζωῆ. Ἀρχαία καίετις τῆς πολιτισμοῦ. Ἡ γεωγρα-
φικὴ διασπάρξαι τῶν ἀνθρώπων, ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἐν τῇ
συνόλῳ καὶ κατὰ γῆρας. Ζῶνα γῆς πυκνῆς καὶ ἄρως κα-
τοικημένα. Αἰτίαι συγκεντρώσεως πληθυσμοῦ. Τὰ σημερινὰ
κέντρα τῶν πολιτισμοῦ. Τὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς,
οἱ μὲ αὐτὰ ἀσχολούμενοι κλάδοι τῆς καὶ οἱ συντελεσταὶ τῆς
ἀναπτύξεως ἐκείτου. Τὰ μεγαλύτερα κέντρα τῆς γεωγρα-
φικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς. Τὰ μεγαλύτερα ὀρυκτο-
ρυχικὰ καὶ βιομηχανικὰ κέντρα. Τὰ κέντρα τοῦ ἐμπορίου
Αἱ μεγάλα ὄδοι τῆς παγκοσμίου συγκοινωνίας (σηῖτες, Βαλκάνι-
σις, ἄρες). Τὰ στοιχεῖα τῶν πνευματικῶν πολιτισμῶν καὶ οἱ
συντελεσταὶ ἐκείτου. Γεωγραφικὴ κατανομή τῶν θρησκευ-
μάτων καὶ γλωσσῶν. Τὰ κέντρα τῆς καλλιτεχνίας τῶν κα-
λῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν.

10. ΥΓΙΕΙΝΗ

Τάξις Ε'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 1.

α) Γενικὴ Ὑγιεινὴ (λοιμώδη νοσήματα, περὶ ἀέρος, ὕδατος,
ἐδάφους, διασπορῆς, ἐνδομυϊκῆς καὶ κατοικίας τοῦ ἀνθρώπου)
β) Στοιχεῖα νοσηλευτικῆς.
γ) Πρόχειροι βοήθειαι.

II. ΤΕΧΝΙΚΑ

Τάξις Γ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 1.

Ἰχνογραφία.
α) Ἰχνογράφησις ὡς ἐν τῇ Β' τάξει.
β) Ἐρμηνεία τῶν τυπικῶν γραμμῶν καὶ σχηματισμῶν τῶν
ἰχνογραφουμένων.
γ) Διακοσμητικὴ ἰχνογραφία. Μελέτῃ τῆς Ἑλληνικῆς δια-
κοσμητικῆς.

Τάξις Δ'.

Φθινοπωρινὴ περίοδος. Ὁραὶ 1.

Ἰχνογραφία.
α) Σπουδὴ ἐκ τῶν φυσικῶν συνθεσιμῶν.
β) Διακοσμητικὴ ἰχνογραφία, διακοσμητικὰ σχέδια ἄρχαία,
βυζαντινὰ καὶ νεότερα.
γ) Ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν εἰκόνων ἰχνογράφησις μνημείων
τῆς βυζαντινῆς ἰδίως τέχνης.

12. ΩΔΙΚΗ

Τάξεις Γ'.

Φθινοπωρινή περίοδος, Όρα 1.

Άπλαι τρίφωνοι άσκήματα. Άπλη έννοια τριφώνου συγχορδίας. Τρίφωνα γυμνάσματα και άσματα κλασικά και νεότερα κλίμακος Ντο. Άσκήσεις άρπισμάτων κλίμακος Ντο. Μείζονες κλίμακες: Ρε, Λα, έπος έν τη Β' τάξει ή κλίμαχ. του Σολ. Τρίηχον (συνεπιγυμένον, άνεπιγυμένον). Ήξάηχον. Σχετικά γυμνάσματα και άσματα. Μέτρον 3/8, ελαι αι ρυθμική μορφαί τών. Σχετικά γυμνάσματα και άσματα. Μείζονες κλίμακες Φα, Σι, Υφ. Μι Υφ έπος και ή μείζων Σολ. Μέτρον 7/8 γυμνάσματα και άσματα. Μέτρον 6/8 (εις έξ κινήσεις και εις δύο). Γυμνάσματα και άσματα άλλου έπους. Έλάσσων κλίμαχ. του Λα άρμονική. Διαστήματα αυτής και φθιτική άσκήσις έπ' αυτών. Έλάσσων κλίμαχ. του Λα μελωδική. Σχετικά γυμνάσματα και άσματα, μονόφωνα και δίφωνα κλασικά και νεότερα. Γυμνάσματα και άσματα τριφωνα. Σύγκρισις μείζονος και έλάσσονος κλίμακος. Ομόνωμοι κλίμακες. Άρχαία έλάσσων κλίμαχ. του Λα. Γυμνάσματα και άσματα Δημοδής έπ' αυτής. Διπλή σιμηή.

Τάξεις Δ'.

Φθινοπωρινή περίοδος, Όρα 1.

Αί λοιπαι μείζονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα δισα. Ντο δισα. Λα ύφ, Ρε ύφ, Ντο ύφ). Σχετικά τών κλιμάκων τούτων γυμνάσματα και άσματα μονόφωνα, δίφωνα και τρίφωνα, κλασικά και νεότερα, κανόνες πολύφωνοι. Γενικαί παρατηρήσεις: έπι τών μείζωνων κλιμάκων, ενάκρονισι κλίμακες, κλειδι: του Φα, σχετικά γυμνάσματα. Διπλά σημεια άλλου έπους. Αί λοιπαι έλάσσονες κλίμακες (Μι, Σι, Φα, δισα. Ντο δισα, Σολ δισα, Ρε δισα, Λα δισα, Ρε, Σολ, Ντο, Φα, Σι: ύφ Μι, ύφ, Λα ύφ). Σχετικά τών κλιμάκων τούτων γυμνάσματα και άσματα μονόφωνα, δίφωνα και τρίφωνα, κλασικά, νεότερα και δημοδή. Γενικαί παρατηρήσεις έπ' όλων τών κλιμάκων. Άσκήσεις εις τόν φωνητικόν σχηματισμένον του κύκλου όλων τών κλιμάκων μείζονων και έλάσσωνων.

13. ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

Η δίδακτέα ύλη της Γυμναστικής του Γυμνασίου, συνιστάμενη εις άσκήσεις της υγιεινής Γυμναστικής, της σχολικής αγωνιστικής και της κολυμβήσεως, εις παιδιάς και χορούς και εις έκδρομάς και πορείας, έτι δε εις άσκήσεις στρατιωτικής προπαιδεύσεως διά τούς μαθητάς και άσκήσεις ρυθμικής γυμναστικής διά τας μαθητρίδας, έχει ως αναγράφεται εις τόν οικειόν Άναλυτικόν Πρόγραμμα του Ύπουργείου και εις τόν ύπ' αυτού έκδοθεόν Όδηγόν του Διδακτάλου διά την σωματικήν άγωγήν και στρατιωτικην προπαιδεύσιν των σχολείων της Μ. Εκπαιδεύσεως. Έκ της ύλης ταύτης ή μόν καθορισμένη διά τά τείως Έλληνικά σχολεία θά διδάσκαται εις τας δύο κατωτέρως τάξεις των Γυμνασίων, ή δε διά τά τείως Γυμνάσια εις τας τέσσαρας ανωτέρας τάξεις αυτών. Εις τόν όδηγόν του Ύπουργείου αναγράφονται επίσης ελαι αι μεθοδικαί όδηγία, αι απαραίτητοι διά τούς διδάσκοντας το μάθημα της Γυμναστικής. Η καταν μη των ανωτέρω σημειωθέντων στοιχείων της διδακτέας ύλης της Γυμναστικής εις τόν διαβέβαιον διά το μάθημα τούτο χρόνον γίνεται έκάστοτε κατ' άφάρσιν του συλλόγου τών διδασκόντων εν έκάστου Γυμνασίου, λαμβανόμενη μετ' είσήγησιν του διδασκόντος το μάθημα της Γυμναστικής.

Όρολόγιον Πρόγραμμα των ανωτέρων τάξεων των Γυμνασίων παλαιού τύπου.

Μαθήματα	Όρα καθ' έβδομάδα											
	Θερινή περίοδος				Φθινοπωρινή περίοδος							
	Τάξεις				Τάξεις							
	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'
1. Θρησκευτικά	1	2	2	1	1	2	2	2				
2. Άρχαία Έλληνικά	8	8	7	9	11	12	12	12				
3. Λατινικά	3	2	2	2	3	2	2	2				
4. Αιτικά	—	—	—	—	2	2	2	3				
5. Γαλλικά	—	—	—	—	2	2	2	—				
6. Ιστορία	2	2	2	3	2	3	3	5				
7. Μαθηματικά και Κοσμογραφία	2	2	3	6	4	4	5	7				
8. Φυσικογνωστικά	2	2	2	3	3	5	3	5				
9. Γεωγραφία	—	—	—	—	1	1	1	—				
10. Γενική	—	—	—	—	—	—	—	—				
11. Τεχνική	—	—	—	—	1	1	—	—				
12. Ψδική	—	—	—	—	1	1	—	—				
13. Γυμναστική	—	—	—	—	3	2	2	—				
	18	18	18	24	34	35	35	36				

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Η θερινή διδακτική περίοδος διαρκεί από 10 Ίουνίου μέχρι 15 Ίουλίου ή δε φθινοπωρινή, άρχομένη από 1 Σεπτεμβρίου διά πάσας τάς τάξεις των Γυμνασίων, λήγει τη 31 Δεκεμβρίου, πλην της ΣΤ' τάξεως, διά την όποian παρατύται τη 31 Οκτωβρίου.

2. Η διάρκεια της διδακτικής ώρας κατά την θερινήν περίοδον όρίζεται εις 45', των δε διαλειμμάτων εις 10' πλην του δευτέρου διαρκείας 15', ίσοχουσών διά την φθινοπωρινήν περίοδον των άχρι τούδε διατάξεων.

3. Η μείζων έντασις της διδακτικής εργασίας δέον να συμπέση κατά την φθινοπωρινήν περίοδον. Κατά την θερινήν άποσκοπείται εν πρώτοις αναπροσαρμογή των μαθητών εις την σχολικην ζωήν και την διδακτικήν εργασίαν, ανασκόπησις και έθραίωσις των κατά το παρελθόν εις τά κύρια ίδίως μαθήματα κτηθεισών γνώσεων, διά τά έπακολουθήσιν έπιεξεργασία νέας ύλης εν ρυθμῳ και κατά τρόπον άνάλυσιν προς τας συνθήκας, ύφ' ας διατελούνται έκασταχοί οι μαθηταί, προκειμένην ίδια περί μαθημάτων, διά όποια άπαιτούσι σύντομον πνευματικην ένεργήσαν. Ύπό το αυτό πνεύμα δέον να ρυθμισθώσι και αι κατ' οίκον εργασίαι των μαθητών, αιτινες δέον να είναι ελάχισται, εύχερες, ως τά πολλά δε προαιρετικά.

4. Καθόλου δε διδάσκων δέον να μη θελήσιν κατά κύριον λόγον την πρόσκτησιν έσοτ το δυνατόν μεγαλύτερου ποσοθ γνώσεων, άλλα να αποβλήτ εις την άσφαλήν διακατοχήν των υψιστοιθέσεων και εις τά τυπικά άποτελέσματα της διδασκαλίας, μάλλον δε τόν ήθικόν και ένθιμο-θρησκευτικόν φρονιματισμέν των μαθητών.

5. Διά το πεπρασμένον του χρόνου ή έν τη ΣΤ' τάξει των Γυμνασίων διδακτική εργασία δέον να είναι έντατική κατ' άμφοτέρας τάς περιόδους.

Έν Αθήναις τη 17 Ίουνίου 1941.

Ό επί των Θεσηκευμάτων και Έθν. Παιδείας Ύπουργός
Κ. ΛΟΓΟΘΕΤΟΠΟΥΛΟΣ